

JAVNI POZIV ZA DODJELU SREDSTAVA ZA POTICANJE KOMPLEMENTARNIH DJELATNOSTI U 2026. GODINI – 1. rok

Obrazloženje umjetničkih savjetnika za komplementarne djelatnosti

U prvom roku Javnog poziva za dodjelu sredstava za poticanje komplementarnih djelatnosti u 2026. godini zaprimljeno je 415 prijava u kategorijama:

- djelatnosti razvijanja audiovizualne kulture,
- filmski festivali i druge audiovizualne manifestacije,
- izdavaštvo u području audiovizualnih djelatnosti,
- programi audiovizualnih udruga i organizacija,
- programi promocije i prodaje hrvatskih audiovizualnih djela,
- programi stručnog usavršavanja i/ili edukacije,
- proučavanje i kritičko vrednovanje audiovizualnih djelatnosti,
- zaštita audiovizualne baštine uključujući kinotečnu djelatnost,
- ostali programi.

Prijave na Javni poziv za komplementarne djelatnosti podnose se u dva roka godišnje, u prvom roku do 8. rujna 2025. za projekte u svim kategorijama koji se održavaju u 2026. godini te u drugom roku do 14. siječnja 2026. isključivo za one projekte iz kategorije programa filmskih festivala i drugih audiovizualnih manifestacija koji se održavaju u drugoj polovici 2026. godine, a nisu se prijavili na prvi rok javnog poziva. U okviru Javnog poziva za komplementarne djelatnosti, izuzetak čine programi međunarodne suradnje za koje je poziv otvoren tijekom cijele godine, a odluke se donose najmanje četiri puta godišnje.

Umjetnički savjetnici za komplementarne djelatnosti, Ljubica Letinić, Jelena Androić i Slaven Zečević, za financijsku podršku na prvom roku predlažu 363 programa u ukupnom iznosu od 2,270,496.00 eura što je usvojeno na 28. sjednici Hrvatskog audiovizualnog vijeća održanoj 4.2.2026.

Na 1. rok pristiglo je ukupno 415 prijava, što je u odnosu na isti rok u prethodnoj godini (365 prijava) povećanje od 50 prijava. Ukupno je pritom zatraženo 5,210,985.54 eura za sufinanciranje. Zamjetan je porast prijava; među njima su prijavitelji koji se javljaju prvi put ili, u najvećem broju slučajeva, novi programi postojećih korisnika. Zamjećuje se i velika lokacijska disperziranost programa, od kojih nemali broj dolazi iz područja sjeverne i srednje Dalmacije, Slavonije, Banije, Hrvatskog zagorja i Istre.

U postupku procjenjivanja umjetnički savjetnici vodili su se otprije utvrđenim kriterijima, navedenima u točki VIII. Javnog poziva za dodjelu sredstava za poticanje komplementarnih djelatnosti u 2026. godini:

- kvaliteta, izvedivost i održivost programa (od sadržajne do produkcijske razine)
- programi koji imaju konkretne, realne i strateške planove u umjetničkom, organizacijskom i financijskom smislu
- značaj programa za relevantan kontekst (ovisno o programu, od lokalne zajednice, preko nacionalnog značaja do međunarodne prepoznatljivosti i važnosti za audiovizualni sektor)
- kontinuitet programa odnosno njegova dugoročna usmjerenost, dostupnost projekta, vidljivost i komunikacija sa profesionalcima i javnosti,
- kvaliteta prijave, kvaliteta i iskustvo projektnog tima u pojedinoj programskoj komplementarnoj djelatnosti za koju se prijavljuje (stabilni i dostatni izvori prihoda za kontinuirano obavljanje aktivnosti tijekom razdoblja ostvarivanja projekta, stručne kompetencije i kvalifikacije potrebne za provođenje predložene aktivnosti)
- prethodna izdanja programa (ako nije prvo izdanje)
- ispunjavanje prethodnih ugovornih obveza sa Centrom
- odjek programa i komunikacija s javnosti (prije, za vrijeme i nakon održavanja programa)
- te povezivanje i suradnja.

Umjetnički savjetnici za komplementarne djelatnosti, Ljubica Letinić, Jelena Androić i Slaven Zečević, u postupku evaluacije prijavljenih programa na javni poziv te sastavljaju liste prioriteta za sufinanciranje, posebnu su pozornost posvetili decentralizaciji, odnosno pratili raspoređenost projekata po Republici Hrvatskoj, kako bi poticali audiovizualne projekte u onim sredinama u kojima oni sustavno nedostaju ili su generalno oskudne kulturnim programima.

U odlučivanju, dodatno su pažnju posvetili onim projektima čija su ciljana skupina djeca i mladi (posebno adolescenti), odnosno školska i srednjoškolska populacija, kako bi osnažili mogućnosti njihovog audiovizualnog obrazovanja. Ono je nužno u vremenu izuzetne zasićenosti digitalnim sadržajima, jer stvara temelj za kvalitetno, aktivno i kritično sudjelovanje u generalnom medijskom prostoru, fizičkom i online.

Realističan financijski plan, bilo na strani diversificiranih planiranih prihoda, bilo na strani realnih rashoda, horizontalni je kriterij kojim su se vodili kod svih prijava.

Konačno, sukladno najvećem broju prijava u toj kategoriji, najviše programa i najveći ukupni iznos predložili su u kategoriji djelatnosti razvijanja audiovizualne kulture, za koju po prijavama zaključujemo da je vibrantna i raznolika.

DJELATNOSTI RAZVIJANJA AUDIOVIZUALNE KULTURE

Pregled prijava i financijski okvir

U ovoj kategoriji zaprimljene su 222 prijave (lani 198), od kojih su dvije nepripadajuće na ovaj javni poziv te jedna povučena. Za sufinanciranje je predloženo 189 projekata ukupnog iznosa 833,020.00 eura. Predloženi iznos predstavlja oko 38 posto zatraženih sredstava. Generalno, prijave su kvalitetno pisane i većina je prijavitelja priložila dokumente iz kojih je moguće razaznati sve potrebne informacije.

Vrste programa

Razmatrani su programi u najvećem broju radionički programi, i to za djecu i mlade, iz animiranog i dokumentarnog te u manjoj mjeri igranog filma. U smislu medijskog opismenjavanja, dio programa namijenjen je i nastavnicima, što se prepoznaje kao odgovor na evidentiranu potrebu.

Nadalje, to su kinoprikazivački programi, često godišnji programi kina, kulturnih centara te pučkih otvorenih učilišta, čija kvaliteta i prijava značajno varira (neke sadržavaju samo najosnovnije opće smjerove, a neki elaborirane programe). Ovom se dijelu pridružuje i nemali broj ljetnih kina, također s različitim programima različite kvalitete.

Treći je segment programa onaj radionički, namijenjen svim uzrastima, za korisnice i korisnike koji se nalaze na granici između onih koji prvi put ulaze u svijet filma i onih s određenim predznanjima.

Izdvajamo i večeri animiranog, dokumentarnog, igranog, tematskog filma, programe koji spajaju prikazivački, diskurzivni i radionički segment, radionice i programe koji potiču inkluziju, programe koji film dovode u male sredine te godišnje radioničke programe kino klubova.

Kriteriji vrednovanja

Pri procjeni radioničkih i edukativnih programa u obzir su uzeti lokalitet, odnosno tendencija poticanju decentralizacije, dosadašnji rad prijavitelja i dosadašnja (poznata) uspjehnost i prepoznatost programa, zatim stručnost predavača, nezasićenost lokaliteta sličnim radionicama i programima, broj polaznika i adekvatnost programa za ciljanu skupinu koja se navodi kao primarna te, gdje je bilo moguće, dosadašnji realizirani radovi.

Kod kinoprikazivačkih programa geografija je također igrala značajnu ulogu. Raznolikost programa također je bila važna stavka, s posebnim naglaskom na tematski (nacionalne kinematografije, specifična ostvarenja) aspekt.

Za radioničke programe za sve uzraste gledalo se na kvalitetu dosadašnjeg rada prijavitelja, stručnost izvoditelja, broj polaznika, kao te nezasićenost sličnim programima na lokalitetu. Interdisciplinarni programi, koji spajaju prikazivački, diskurzivni i radionički dio, u glavnini su dobili potporu, kao rezultat prepoznate potrebe za zaokruženošću programa. Također su pozitivno vrednovani programi namijenjeni specifičnim publikama.

Posebni naglasci

Prednost su imali projekti koji odražavaju recentne potrebe, koji potvrđuju predanost kontinuitetu istaknutih predlagatelja, poput udruga i kinoklubova, te koji u svojim prijavama jasno određuju funkcionalnost i očekivanja predloženog. Programi Restarta,

Blanka, Kino kluba Split, Kino kluba Zagreb ili Filmaktiva, dokazana su mjesta na kojima se organiziraju i obrazuju novi članovi audiovizualne zajednice izvan okvira državnih ili privatnih institucija.

FILMSKI FESTIVALI I DRUGE AUDIOVIZUALNE MANIFESTACIJE

Pregled prijava i financijski okvir

U ovoj kategoriji prijavljen je 41 projekt (lani 36 u istom roku) od kojih je za sufinanciranje predloženo njih 36. Ukupan predloženi iznosi jest 678,150.00 eura, što predstavlja oko 51 posto ukupnog traženog iznosa.

Kriteriji vrednovanja

Programi su ocjenjivani prema nacionalnom i međunarodnom značaju, a sukladno tome i dugotrajnosti i kvaliteti samih festivala kao i stručnosti njihovih voditelja i voditeljica, rodovskoj raznolikosti, žanrovskoj i tematskoj raznolikosti, geografskoj disperziranosti, inovativnosti i specifičnosti programa te značaju programa za zajednice u kojima se smještaju, a ovisno o procjeni i znanju o postojanju drugih kulturnih programa u tim zajednicama, koji zadovoljavaju i kulturne potrebe stanovnika i otvaraju prostor za šire uključivanje i edukaciju publika u polju audiovizualne kulture i umjetnosti.

Istaknuti programi

Najveće potpore dodijeljene su festivalima s ključnom ulogom u promociji hrvatskog filma i međunarodnoj vidljivosti (Svjetski festival animiranog filma - Animafest Zagreb, Zagreb Film Festival, ZagrebDox - Međunarodni festival dokumentarnog filma, Cinehill - Međunarodni filmski festival, Festival mediteranskog filma Split).

Regionalna i inovativna scena

Podržani su i inovativni te društveno relevantni festivali (25 FPS, Subversive Film Festival, Fantastic Zagreb Film Festival, Filmske mutacije: Festival nevidljivog filma XX - Fantom eklipse, Liburnia Film Festival, Timpetill - Young4Film), kao i manifestacije u manjim sredinama koje imaju važnu ulogu u lokalnim zajednicama.

Upravo smo programima u manjim sredinama te alternativnim programima istaknutih filmskih festivala posvetili dodatnu pažnju u predlaganju potpora.

Dodatni kriterij

U obzir je uziman i ukupan iznos sredstava dodijeljen organizacijama koje, uz festivalski program, prijavljuju i popratne aktivnosti.

IZDAVAŠTVO U PODRUČJU AUDIOVIZUALNIH DJELATNOSTI

Pregled prijava i financijski okvir

U ovoj kategoriji pristigla je 31 prijava (lani 29) od kojih jedna nije razmatrana, budući da je projekt već dobio potporu na Javnom pozivu za 2022. godinu. Za sufinanciranje je stoga predloženo 28 programa u ukupnom iznosu od 100,500.00 eura, što predstavlja oko 46 posto traženih sredstava. Želimo pritom naglasiti da smo, sukladno intenciji poticanja izdavaštva koje je u permanentnoj krizi, u ovoj kategoriji za sufinanciranje predložili ponajveći broj prijavljenih projekata. Naime, većina predloženih programa izdavanjem filmoloških naslova daju vrijedan doprinos u poboljšanju izrazito deficitarnog segmenta u hrvatskom izdavaštvu.

Vrste izdanja

Programi u ovoj kategoriji kreću se između starih i novih medija: od izdavanja knjiga, monografija, ljetopisa, časopisa, teorijskih publikacija te drugih tiskanih publikacija, preko filmu posvećenih portala, nosača zvuka, do podcasta.

Kriteriji vrednovanja

Visina potpore određivana je prema kontinuitetu izlaženja, procijenjenoj publici i njenoj raznovrsnosti, složenosti tematskog pristupa, inovativnosti te značaju za razvoj audiovizualne umjetnosti i kulture, nacionalne i međunarodne.

Trendovi

Uočen je trend povezivanja elektroničkih izdanja s podcast formatima, čime se sadržaji približavaju suvremenim navikama publike.

PROGRAMI AUDIOVIZUALNIH UDRUGA I ORGANIZACIJA

Pregled prijava i financijski okvir

U ovoj je kategoriji prijavljeno ukupno 36 programa (lani 33) te samo jedan nije predložen za sufinanciranje (35 dakle jesu), s namjerom umjetničkih savjetnika da nagrade kontinuitet i raznolikost bavljenja te geografsku disperziranost audiovizualnih organizacija. Iznos koji je predložen za sufinanciranje jest 280,000.00 eura, što predstavlja oko 47 posto traženih sredstava.

Prioriteti financiranja

Najveći dio sredstava usmjeren je strukovnim udrugama koje imaju ključnu ulogu u razvoju i zastupanju audiovizualnog sektora. Potom su tu programi udruga i organizacija smještenih u polje produkcije, edukacije, prikazivaštva, izdavaštva i audiovizualnog amaterizma te dakako kino i foto kino klubovi.

Lokalne inicijative

Značajna potpora dodijeljena je kinoklubovima i udrugama koje provode obrazovne i neprofesijske filmske aktivnosti, osobito u sredinama s ograničenim lokalnim izvorima financiranja ili ograničenom ponudom kulturnih programa, kao što je u ovom dokumentu već naglašeno na više mjesta.

Napomene

Savjetnici prepoznaju potrebu snažnije podrške radu udruga i organizacija, osobito za troškove tzv. "hladnog pogona". Svjesni da u Hrvatskoj ne postoje dovoljni javni izvori koji bi sustavno financirali takvu vrstu troškova, savjetnici su se - zbog velikog broja prijava u ostalim kategorijama i ograničenih sredstava - mogli tek djelomično približiti traženim iznosima. Kod dijela organizacija kojima su sredstva ipak povećana, povećanje se odnosi na sredstva namijenjena provedbi konkretnih programa.

PROGRAMI PROMOCIJE I PRODAJE HRVATSKIH AUDIOVIZUALNIH DJELA

Pregled prijava i financijski okvir

U ovoj je kategoriji razmatrano 7 projekata (jedan manje no lani), od kojih je 5 predloženo za sufinanciranje u ukupnom iznosu od 22,600.00 eura, odnosno oko 24 posto traženih sredstava. U ovoj je kategoriji ujedno predloženo i najmanje sredstava za sufinanciranje, uglavnom slijedom činjenice da su neki od predloženih projekata ambicijom

nadmašili mogućnosti ovog javnog poziva, ili je procjena da je riječ o komercijalnijim projektima s potencijalom financiranja u drugim poljima, pored javnog sektora.

Fokus programa i istaknute inicijative

Naglasak je stavljen na digitalne platforme koje povećavaju dostupnost i vidljivost hrvatskog filma u zemlji i inozemstvu, kao što su *croatian.film*, *Kino Mediteran od doma* te festivalska distribucija Ustanove Zagreb film.

PROGRAMI STRUČNOG USAVRŠAVANJA I/ILI EDUKACIJE

Pregled prijava i financijski okvir

U ovoj je kategoriji zaprimljeno 49 prijava (37 lani), a za potporu su predložena 43 programa u ukupnom iznosu od 211, 958.00 eura, što predstavlja oko 43 posto traženih iznosa.

Ključni programi

Najveća potpora dodijeljena je Školi medijske kulture dr. Ante Peterlića, zatim *industry* programima velikih festivala, kao i dugogodišnjim i uhodanim edukacijama, primjerice onima strukovnih organizacija, kino klubova i organizacija koje se pored ostalog bave i filmskom produkcijom. Prepoznati su programi usmjereni na dodatnu edukaciju filmskih profesionalaca, osobito mlađih generacija, koji odgovaraju na praktične potrebe budućnosti hrvatske audiovizualne produkcije. Podržane su i edukacije usmjerene na deficitarna tehnička i specijalistička znanja u audiovizualnom sektoru.

PROUČAVANJE I KRITIČKO VREDNOVANJE AUDIOVIZUALNIH DJELATNOSTI

Pregled prijava i financijski okvir

U ovoj je kategoriji prijavljeno 19 programa (15 lani), a za sufinanciranje je predloženo njih 17, u ukupnom iznosu od 51,100.00 eura, odnosno oko 37 posto traženih sredstava.

Programski fokus

Ističu se projekti koji kroz teorijski, znanstveni i edukativni pristup doprinose razumijevanju suvremene filmske i vizualne kulture. U ovoj su kategoriji prijavljeni programi poput

masterclassova, simpozija, diskurzivnih i diskurzivno-prikazivačkih programa te programi koji potiču kritičko razmišljanje kod šire publike.

Raznovrsnost prijavljenih projekata potvrđuje kako je interes za filmološke programe prisutan i izvan obrazovnih institucija, koje katkad ne mogu izvedbeno pratiti širinu različitosti u pristupu audiovizualnoj baštini.

ZAŠTITA AUDIOVIZUALNE BAŠTINE, UKLJUČUJUĆI KINOTEČNU DJELATNOST

Pregled prijava i financijski okvir

Razmatrano je 9 programa, od kojih su svi predloženi za sufinanciranje, u ukupnom iznosu od 53,168.00 eura (oko 55 posto traženih sredstava).

Prioriteti

Najviši iznosi dodijeljeni su programima digitalizacije, restauracije i očuvanja filmske građe od nacionalne važnosti. Podržani su i programi producenatskih kuća i kinoklubova koji svoju filmsku baštinu čine dostupnom javnosti.

Posebno bismo istaknuli kako Ustanova Zagreb film ove godine planira restaurirati film "Tajna Nikole Tesle" redatelja Krste Papića iz 1980. godine, djelo koje u filmografiji autora dijelom odstupa od dominantnih tema i poetike ranijih ostvarenja.

OSTALI PROGRAMI

Pregled prijava i financijski okvir

U ovoj je kategoriji razmatran jedan program: Društvo hrvatskih filmskih autora i producenata predložilo je izradu Strateškog nacrtu za razvoj audiovizualne industrije u Hrvatskoj do 2030. godine, što se za analizu i razvoj sektora vidi nužnim i korisnim dokumentom te je predložen ukupan traženi iznos, 40,000.00 eura.

ZAKLJUČAK

Za sufinanciranje su predložena 363 od 415 prijavljenih programa, u ukupnom iznosu predloženom za sufinanciranje od 2,270,496.00 eura. Unatoč povećanju raspoloživih sredstava, velik broj programa i dalje se suočava s izazovima financijske održivosti i provedivosti.

Umjetnički savjetnici su svjesni kako je predlaganje veće potpore za pojedine projekte katkad na razini simboličkog te da budžet ovog javnog poziva ne može u potpunosti odgovoriti na stvarne potrebe korisnika. Naglasak je stoga stavljen na očuvanje kvalitete, raznolikosti i dostupnosti audiovizualnog stvaralaštva, uz posebno poticanje programa koji razvijaju filmsku pismenost i prisutnost hrvatskog filma u svim dijelovima zemlje.

Dodatno, kontinuitet u odvijanju programa također je element vrijedan isticanja, jer uz svu moguću financijsku neizvjesnost, dio programa bilježi višegodišnju prisutnost. To su programi čije uporno zalaganje u traženju i privlačenju novih korisnika stvara pretpostavku stabilnosti u svim segmentima sektora.

Raznolikost i brojnost prijavljenih programa, kao i njihov kontinuitet, potvrđuju da se audiovizualna kultura u Hrvatskoj u velikoj mjeri razvija izvan isključivo institucionalnih okvira te da počiva na dugoročnom radu organizacija i inicijativa u lokalnim sredinama. Unatoč ograničenim sredstvima i strukturnim izazovima financiranja, upravo ta mreža programa, festivala, edukacija i izdavačkih aktivnosti osigurava prisutnost filma i audiovizualne kulture u različitim društvenim i geografskim kontekstima te stvara preduvjete za njezin daljnji razvoj.

Istodobno, valja primijetiti da je povećanje ukupnog godišnjeg proračuna najvećim dijelom usmjereno na programe razvoja audiovizualne kulture. Rast broja prijave u toj kategoriji, kao i u kategoriji stručnog usavršavanja i edukacije (čak 32% više nego lani), upućuje na kontinuirano rastuću potrebu sektora za takvim vrstama programa i izdvaja ih kao ključne u dugoročnom razvoju audiovizualne djelatnosti.

Umjetnički savjetnici za komplementarne djelatnosti:

Ljubica Letinić

Jelena Androić

Slaven Zečević